

Przedmiotowe zasady oceniania na lekcjach etyki w szkole podstawowej. Przygotowała Dorota Korbel – nauczycielka etyki.

Szkoła podstawowa klasy 4 - 6.

Formy sprawdzania osiągnięć.

Aktywność podczas lekcji.

Praca podczas lekcji – prace w grupach, „rozprawy”.

Prace domowe.

Prace dodatkowe (dla chętnych).

Kartkówki.

Konkursy przedmiotowe, turnieje (na przykład turniej debat oksfordzkich).

Na lekcjach etyki bardzo ważna jest **aktywność** uczniów- jest to podstawa pracy na tym przedmiocie. Po każdej lekcji, podczas której uczeń był aktywny, otrzymuje plus. Po uzyskaniu trzech plusów uczeń ma prawo zaliczyć je na ocenę celującą. **W wybranym przez siebie terminie zgłasza się do odpowiedzi.** Zadaję jedno pytanie z trzech ostatnich lekcji. **Jeśli uczeń odpowie, plusy podlegają zamianie na ocenę celującą.** Jeśli nie odpowie, ma jeszcze jedną szansę, na przykład na następnej lekcji. Niezaliczone plusy są dla mnie dowodem aktywności, jednak **uczeń, który nie zalicza plusów nie może liczyć na ocenę celującą z przedmiotu, gdyż jest to główna forma utrwalania materiału.** Pod koniec pierwszego i drugiego semestru (przed wystawieniem oceny semestralnej, rocznej) zamieniam niezaliczone plusy na ocenę bardzo dobrą (trzy plusy), dobrą (dwa plusy, jeśli uczeń nie ma więcej ocen z aktywności).

W klasach 4 – 6 uczniowie powinni prowadzić **zeszyty**, w których zapisywane są krótkie notatki, ułatwiające przygotowanie się na przykład do zaliczenia „aktywności”. Jeśli uczeń przez długi czas (kilka tygodni lub miesiąc) nie prowadzi zeszytu, wpływa to na jego ocenę końcową (śródroczną lub roczną).

W semestrze uczeń ma prawo do **jednego nieprzygotowania**. Zgłasza je **przed lekcją** przy biurku nauczyciela. Zgłoszenie drugiego nieprzygotowania w semestrze skutkuje częściową oceną niedostateczną.

Jednak **przed zapowiedzianą kartkówką** (które odbywają się bardzo rzadko) uczeń nie ma prawa zgłosić nieprzygotowania i pisze ją, a jeśli odmawia napisania dostaje ocenę niedostateczną. Niesamodzielna praca podczas kartkówki powoduje odebranie uczniowi karty z zadaniami oraz wpisanie oceny niedostatecznej do dziennika. Uzyskaną z kartkówki ocenę uczeń ma prawo jeden raz poprawić w uzgodnionym z nauczycielem terminie (najczęściej jeden tydzień po pierwszej pracy). Ocena z poprawy pracy także wpisywana jest do dziennika – następuje zmiana wagi. Uczeń ma obowiązek przystąpić do poprawy oceny niedostatecznej uzyskanej z kartkówki. Ma na to dwa tygodnie. W przypadku nieobecności ucznia na lekcji w dniu pisania kartkówki, nauczyciel wyznacza mu inny termin zaliczenia kartkówki (nie bardziej odległy niż 2 tygodnie - **pod koniec semestru lub roku szkolnego może to być termin krótszy**). O wyznaczenie tego terminu i sposobu pisania tej pracy troszczy się uczeń, to znaczy ma obowiązek zgłosić się do nauczyciela po powrocie do szkoły w celu zaliczenia kartkówki. Pisanie kartkówki w takim trybie traktowane jest jako zaliczenie jej w pierwszym terminie. Jeśli uczeń nie zgłosi się do nauczyciela i nie zaliczy kartkówki, otrzymuje z tej części materiału ocenę niedostateczną.

Uczniom posiadającym orzeczenia z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych dostosowuje się warunki zaliczenia treści programowych do ich potrzeb.

Prace domowe zadawane są rzadko i z reguły sprawiają uczniom dużo przyjemności. Czasem zadają prace domowe dla osób chętnych. Wykonanie takiej pracy domowej może skutkować wystawieniem wyższej oceny semestralnej lub rocznej w sytuacji, gdy ocena ucznia się waha.

Szkoła podstawowa klasy 7 i 8.

Formy sprawdzania osiągnięć.

Aktywność podczas lekcji.

Praca podczas lekcji – prace w grupach, „rozprawy”.

Prace domowe.

Prace dodatkowe (dla chętnych).

Kartkówki.

Konkursy przedmiotowe, turnieje (na przykład turniej debat oksfordzkich).

Lektura.

Na lekcjach etyki bardzo ważna jest **aktywność**, jest to podstawa pracy na zajęciach. Przedmiot ten ma swoją specyfikę, która polega na rozwijaniu umiejętności argumentowania, uzasadniania swojego stanowiska, kształceniu umiejętności krytycznej refleksji uczniów. Dlatego zaangażowanie w dyskusję podczas lekcji jest bardzo ważne. Uczeń po każdej lekcji, na której był aktywny (zabierał kilkakrotnie głos, który rozwijał dyskusję) dostaje plus (na jednej lekcji uczeń może zyskać tylko jeden plus). **Cztery plusy** zamieniam na częściową ocenę **celującą (6)**. Jeśli pod koniec semestru uczeń ma niewielką ilość plusów z aktywności, a ponadto braki ocen z pozostałych składowych elementów pracy w semestrze, to plusy podlegają zamianie według następujących zasad: trzy plusy - ocena bardzo dobra (5), dwa plusy – częściowa ocena dobra (4). Jeśli uczeń przez cały semestr w aktywności uzyskał tylko jeden plus otrzymuje z aktywności częściową ocenę dostateczną (3). Opisana wyżej sytuacja zdarza się bardzo rzadko.

Wskazane jest prowadzenie przez ucznia zeszytu. Zapisywanie tematów lekcji i notatek, które powstają w wyniku pracy na lekcji jest istotne na przykład przed kartkówkami. Jeśli jednak uczeń nie prowadzi zeszytu, nie może się podczas odpowiedzi ustnych tłumaczyć, że nie zna danego zagadnienia, ponieważ zdecydował się nie prowadzić zeszytu. Decyzja taka może mieć konsekwencje w postaci gorszej oceny z (rzadkich) kartkówek lub odpowiedzi ustnych.

Często przynoszę na lekcję artykuły z prasy, z literatury filozoficznej, etycznej, psychologicznej i innej (przedmiot ma charakter interdyscyplinarny), które są czytane podczas zajęć i stanowią punkt wyjścia do dyskusji. Wskazane jest założenie teczki z tymi artykułami. Jednak i w tym przypadku decyzję pozostawiam uczniowi. Podczas odpowiedzi ustnych nieznanomość tych tekstów również może mieć wpływ na ocenę.

Unikam przeprowadzania pisemnych sprawdzianów wiadomości (klasówek), czasem przeprowadzam **zapowiedziane kartkówki** (z jednej lub maksymalnie trzech ostatnich lekcji) lub uczniowie odpowiadają ustnie – powtórzenie wiadomości.

Nieprzygotowania.

Uczeń ma prawo do jednego nieprzygotowania w semestrze. Gdy jednak zapowiedziałam odpytywanie uczniów - powtórzenie wiadomości - (tydzień przed odpytywaniem) lub kartkówkę (tydzień przed kartkówką) i uczniowie wiedzą, że będą pytani lub będzie kartkówka, wtedy nie mogą zgłosić nieprzygotowania i odpowiadają lub piszą lub otrzymują ocenę niedostateczną w razie odmowy.

Nieprzygotowanie (najczęściej z sytuacji zapomnienia zadania domowego) należy zgłosić osobiście **przed rozpoczęciem lekcji przy biurku nauczyciela**. Gdy uczeń zgłosi nieprzygotowanie po rozpoczęciu lekcji lub stwierdzi brak zadania w trakcie jej trwania, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Drugie nieprzygotowanie też ma ten sam skutek.

W klasie ósmej uczeń ma obowiązek przygotować „prezentację multimedialną” (w postaci slajdów) z etyk religijnych. Wówczas **nie można zgłosić nieprzygotowania** – wynika to ze specyfiki prowadzenia tego modułu zajęć. W razie zapomnienia o prezentacji uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, którą może poprawić.

Zadania domowe.

Zadanie domowe należy oddać w wyznaczonym terminie. Gdy z powodu wyjść klasowych, imprez szkolnych lub innych okoliczności (np. próbnych sprawdzianów) zaplanowane lekcje etyki nie odbyły się, uczniowie mają obowiązek oddać zaległe prace domowe „do moich rąk” znajdując mnie na terenie szkoły lub przesłać zadanie na mój e-mail służbowy. Dotyczy to w szczególności sytuacji, gdy zbliża się koniec semestru, koniec roku szkolnego. Nieoddanie pracy domowej w wyznaczonym terminie skutkuje oceną niedostateczną, chyba, że uczeń wykorzysta nieprzygotowanie. Praca domowa niesamodzielnie napisana powoduje konsekwencje wynikające z Wewnątrzszkolnego Regulaminu Oceniania i Wystawiania Oceny z Zachowania.

Kartkówki.

Uczeń pisze **kartkówkę** w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Niesamodzielne pisanie kartkówki powoduje odebranie uczniowi karty z zadaniami oraz wpisanie oceny niedostatecznej do dziennika.

W przypadku nieobecności ucznia na lekcji w tym dniu, nauczyciel wyznacza mu inny termin zaliczenia kartkówki (nie bardziej odległy niż 2 tygodnie - **pod koniec semestru lub roku szkolnego może to być termin krótszy**). O wyznaczenie tego terminu i sposobu pisania tej pracy troszczy się uczeń, to znaczy ma obowiązek zgłosić się do nauczyciela po powrocie do szkoły w celu zaliczenia kartkówki. Pisanie kartkówki w takim trybie traktowane jest jako zaliczenie jej w pierwszym terminie. Jeśli uczeń nie zgłosi się do nauczyciela i nie zaliczy kartkówki, otrzymuje ocenę niedostateczną. Ocenę z kartkówki można jeden raz poprawiać, ocena z poprawy jest także wpisywana do dziennika, następuje zmiana wagi. Uczeń ma obowiązek przystąpić do poprawy oceny niedostatecznej z kartkówki.

Uczniom posiadającym orzeczenia z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych dostosowuje się warunki zaliczenia treści programowych do ich potrzeb.

Lektura.

W klasach 7 i 8 **uczniowie chcący otrzymać ocenę celującą** na semestr i/lub koniec roku szkolnego **powinni zaliczyć w roku szkolnym przynajmniej jedną lekturę** wybraną z listy lektur przygotowanej przeze mnie. Problematyka tych lektur nie wykracza ponad podstawę programową.

Zaliczanie lektury ma charakter dobrowolny, jednak uczniowie klas 7 i 8, którzy nie zaliczą w trakcie trwania całego roku szkolnego przynajmniej jednej lektury nie mogą uzyskać oceny celującej na koniec roku szkolnego.

Zaliczanie lektury.

Uczeń czyta lekturę wybraną z listy, którą sporządza nauczyciel. Po przeczytaniu lektury odbywa się rozmowa, w czasie której sprawdzam znajomość treści lektury oraz rozmawiam z uczniem o problemach moralnych bohaterów wybranej przez niego książki. Termin zaliczania ustalamy wspólnie.

Laureaci i finaliści Konkursu Filozoficznego, innego konkursu przedmiotowego z dziedziny etyki lub filozofii lub uczestnicy całorocznego turnieju (na przykład **turniej debat oksfordzkich**) uzyskują **ocenę celującą** na koniec roku szkolnego, jeśli spełnili również kryteria na ocenę bardzo dobrą.

Wycofanie się przez ucznia z kolejnego etapu Konkursu Filozoficznego w sytuacji, gdy zakwalifikował się do tego etapu powoduje, że nie może on uzyskać tą drogą oceny celującej na koniec roku szkolnego. W tej sytuacji uczeń powinien przeczytać i zaliczyć lekturę z przygotowanej przeze mnie listy lektur.

Kryteria oceniania kartkówek dopasowane są do kryteriów obowiązujących w szkole (jeśli są wspólne) lub grupy przedmiotów humanistycznych w szkole.

Wystawianie oceny semestralnej/ rocznej.

Przed wystawianiem oceny rocznej analizuję osobno pracę ucznia w I i w II semestrze. **Ocena na semestr lub koniec roku NIE JEST rezultatem średniej ocen, lecz jest wypadkową spełniania wymagań edukacyjnych oraz formalnych** - zawartych w PZO, które uczeń powinien realizować w ciągu trwania semestru lub roku szkolnego.

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą** na semestr lub koniec roku szkolnego, gdy:

Kryteria dla uczniów klas **4- 6**:

- w swobodny sposób używa pojęć i terminów poznanych na lekcjach etyki, odtwarza i utrwała argumentację zawartą w tekstach – materiałach na lekcje, jest bardzo aktywny i bardzo zaangażowany w tok lekcji i ten przedmiot szkolny, co ma odzwierciedlenie w ocenach z aktywności i pracy na lekcjach. Samodzielnie i krytycznie podejmuje problemy przedstawiane i analizowane na lekcjach, prezentuje własne stanowisko i nie popełnia błędów logicznych w argumentacji
- zalicza zgromadzone plusy na cząstkowe oceny celujące
- jest zawsze przygotowany do lekcji (prowadzi zeszyt, odrabia prace domowe).

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą** na semestr lub koniec roku szkolnego, gdy:

Kryteria dla uczniów klas **7 i 8**:

- w swobodny sposób używa pojęć i terminów poznanych na lekcjach etyki, odtwarza argumentację zawartą w tekstach – materiałach na lekcje, jest bardzo aktywny i bardzo zaangażowany w tok lekcji i ten przedmiot szkolny, co ma odzwierciedlenie w ocenach z aktywności i pracy na lekcjach. Samodzielnie i krytycznie podejmuje problemy przedstawiane i analizowane na lekcjach, prezentuje własne stanowisko i nie popełnia błędów logicznych w argumentacji
- jest zawsze przygotowany do lekcji
- zaliczył w trakcie trwania semestru lub roku szkolnego przynajmniej jedną lekturę.

Laureaci i finaliści Konkursu Filozoficznego, innego konkursu przedmiotowego z dziedziny etyki lub filozofii lub uczestnicy turnieju (na przykład turniej debat oksfordzkich) uzyskują ocenę celującą na koniec roku szkolnego (semestr – po kolejnych etapach konkursu), jeśli spełniają w trakcie roku szkolnego wymagania przynajmniej na ocenę bardzo dobrą. W tej sytuacji uczeń jest także zwolniony z zaliczania lektury.

Kryteria dla uczniów klas 4- 8.

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą** na semestr lub koniec roku szkolnego, gdy:

- zna i stosuje poznane terminy i pojęcia, które używane są na lekcjach etyki, samodzielnie odtwarza argumentację zawartą w materiałach na lekcje, jest aktywny i zaangażowany w tok lekcji, prezentuje i potrafi obronić własne stanowisko w dyskusjach i debatach dotyczących różnych problemów moralnych, nie popełnia błędów logicznych
- jest przygotowany do lekcji
- jest aktywny na lekcjach (ma kilka ocen bardzo dobrych / celujących z aktywności i pracy na lekcjach)
- zna i rozumie problematykę poruszaną na lekcjach, co ma odzwierciedlenie w ocenach z odpowiedzi i kartkówek
- jeśli otrzymał niższą niż bardzo dobra ocenę z kartkówki, poprawił ją na ocenę co najmniej bardzo dobrą
- ma przewagę cząstkowych ocen bardzo dobrych lub celujących.

Uczeń otrzymuje oceną **dobrą** na semestr lub koniec roku szkolnego, gdy:

- ma niewielkie braki w nauczanych treściach, posługuje się pojęciami i terminami poznanymi na lekcjach w uzasadnianiu na przykład własnego stanowiska moralnego, ale czasem potrzebuje pomocy nauczyciela, jest aktywny na lekcjach, czasem popełnia błędy logiczne w argumentacji
- jeśli otrzymał oceny niedostateczne z kartkówek lub zadań domowych, poprawił je na ocenę co najmniej dobrą
- zdarzają mu się oceny niższe niż dostateczna i dobra.

Uczeń otrzymuje oceną **dostateczną** na semestr lub koniec roku szkolnego, gdy:

- zna i rozumie problematykę poruszaną w danym semestrze w stopniu wystarczającym do odtworzenia głównych tez tekstów, materiałów wykorzystywanych na lekcjach, ma problemy w uzasadnianiu własnego stanowiska, potrzebuje aktywnej pomocy nauczyciela w formułowaniu tego stanowiska, jest średnio zaangażowany w przedmiot i pracę na lekcji, czasem popełnia błędy logiczne w argumentacji, często swe zdanie ujawnia dopiero po wywołaniu przez nauczyciela
- zdarzają mu się oceny niższe niż dostateczna i dobra.
- często jest nieprzygotowany do lekcji – (na przykład nie prowadzi zeszytu w kl. 4- 6)
- czasem nie poprawia ocen niedostatecznych z kartkówek lub prac domowych.

Uczeń otrzymuje oceną **dopuszczającą** na semestr lub koniec roku szkolnego, gdy:

- ma problemy ze znajomością problematyki omawianej podczas trwania semestru (słabe uzasadnienie swego stanowiska lub brak takich prób, częste błędy w argumentacji)
- jego zaangażowanie w pracę na lekcjach jest sporadyczne, lub uczeń w ogóle nie angażuje się w dyskusję na lekcjach,
- wymaga znaczącej pomocy nauczyciela podczas formułowania własnych wypowiedzi ustnych lub pisemnych
- nie poprawia ocen niedostatecznych z kartkówek lub zadań domowych.

Uczeń otrzymuje oceną **niedostateczną** na semestr lub koniec roku szkolnego, gdy:

- nie zna problematyki poruszanej w danym semestrze
- nie potrafi uzasadnić własnego zdania dotyczącego omawianej w semestrze problematyki
- ma przewagę ocen niedostatecznych
- nie przygotowuje się do lekcji
- nie zalicza kartkówek na ocenę dopuszczającą
- podsumowując: nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

Nauczyciel informuje ucznia o przewidywanej na semestr lub koniec roku szkolnego ocenie na miesiąc przed Radą Klasyfikacyjną.

Tryb ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana (proponowana) na semestr lub koniec roku szkolnego z etyki.

Prawo do ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana ma uczeń, który zgłosi to nauczycielowi na lekcji, na której została ona wpisana lub **w terminie nieprzekraczającym jednego tygodnia** oraz (wszystkie warunki łącznie):

- zalicza co najmniej jedną serię plusów na oceny celujące przed wystawieniem oceny proponowanej (klasy 4 – 6)
- zaliczył kartkówki w terminie lub ewentualne oceny z kartkówek poprawił, na oceny wyższe niż przewidywana.
- ewentualne oceny niedostateczne z zadań domowych poprawił **przed** zgłoszeniem tego, że chce mieć ocenę wyższą niż przewidywana.

W takiej sytuacji nauczyciel indywidualnie ustala zasady poprawy oceny. Najczęściej jest to zaliczenie lektury, więc uczniowie, którzy chcą mieć ocenę wyższą niż przewidywana powinni liczyć się z tym, że będą musieli ją szybko przeczytać.

Jeśli uczeń zgłosi chęć poprawiania oceny na ocenę wyższą niż przewidywana powinien starannie przestrzegać wykonywania wszystkich obowiązków szkolnych w ramach przedmiotu. Jeśli ich nie wykonuje ryzykuje, że oceny nie poprawi.

Opisany powyżej tryb **nie dotyczy oceny celującej**, uczeń powinien cały semestr (rok szkolny) pracować w równym stopniu na najwyższą ocenę, w szczególności dotyczy to zaliczania plusów na cząstkowe oceny celujące w klasach 4- 6. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy uczeń ma zaproponowaną ocenę bardzo dobrą plus – wówczas w momencie jej wpisywania wie, jakie warunki powinien wypełnić, by uzyskać ocenę celującą. Najczęściej wpisanie takiej oceny proponowanej wynika z tego, że jeszcze nie zaliczył lektury.